

AUDYT I ZARZĄDZANIE

MAGAZYN IIA

Magazyn Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska, Kwartalnik numer 2(26)2020

ISSN 2450–9582

Instytut Audytorów
Wewnętrznych IIA Polska

STOPKA REDAKCYJNA

ISSN 2450–9582

Redaktor naczelny:

IWONA BOGUCKA

Sekretarz redakcji:

RENATA ZYSIAK

Kolegium Redakcyjne:

DR MIROSŁAW CZAPIEWSKI

DR LECH JĘDRZEJEWSKI

DR ROMANA KAWIAK

DR ANDRZEJ KULIK

DR RAFAŁ TYSZKIEWICZ

OLGA PETELCZYK

MACIEJ PIOŁUNOWICZ

Rada Programowo-Naukowa:

PROF. DR HAB. AGNIESZKA BITKOWSKA

PROF. DR HAB. GRZEGORZ GOŁĘBIEWSKI

PROF. DR HAB. JERZY PIOTR GWIZDAŁA

PROF. DR HAB. BOLESŁAW RAFAŁ KUC

PROF. DR HAB. BARTŁOMIEJ NITA

DR AGNIESZKA BOBOLI

DR WIESŁAW KARLIŃSKI

DR KRZYSZTOF PAKOŃSKI

DR JOANNA PRZYBYLSKA

Redaktor prowadzący:

KATARZYNA CELIŃSKA

Wersję pierwotną (referencyjną) czasopisma stanowi wydanie elektroniczne.

Autor, przekazując Redakcji tekst opracowania, które zostanie przyjęte do druku, przenosi wyłączne prawo do jego publikacji (prawa autorskie i wydawnicze oraz prawo do sublicencji). Redakcja zastrzega sobie możliwość dokonywania skrótów i zmian oraz poprawek stylistycznych, językowych i interpunkcyjnych.

Przedruk wymaga zgody wydawcy, cytowanie – powoływanie się na źródło cytowania „Audyt i Zarządzanie”.

Wydawca:

Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska
ul. Świętokrzyska 20 pokój 520, Warszawa 00–002

Kontakt:

Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska
ul. Świętokrzyska 20 pokój 520, Warszawa 00–002
telefon: +48 (22) 110 08 13, +48 602 455 322
mail: office@iia.org.pl,
fax: +48 (22) 247 83 78

Skład i łamanie:

Iwona Bogucka

Okladka:

Marcin Boguś

ISSN 2450–9582

SPIS TREŚCI:

Spis treści

1. Odrobina historii z dziejów Magazynu	6
2. Kulisy pracy - z życia Redakcji	9
3. Ocena dostosowania samorządu do nowych reguł limitacji zadłużenia określonych w ustawie o finansach publicznych	11
4. Codzienna praca Audytora – porady praktyczne	21
5. Relacja z Konferencji w Łodzi.....	28
6. Projekty	32
7. Wydarzenia	38
8. Reklama	39

Szanowne Panie, Szanowni Panowie,

Mam wielki zaszczyt i przyjemność przedstawić kolejny numer Magazynu IIA Polska „Audyt i Zarządzanie” o numerze ISSN 2450–9582 i jednocześnie ostatni numer w tej kadencji zarządu, w której pełniłam zaszczytną rolę Redaktora Naczelnego Magazynu.

Znajdziecie w nim niezwykle interesujące i inspirujące artykuły oraz informacje, które mam nadzieję, będą przyczynkiem do dyskusji, refleksji, działania, sięgania po prezentowane rozwiązania, doświadczenia, jak również polecane przez Redakcję publikacje z zakresu audytu wewnętrznego, kontroli wewnętrznej, ryzyka i zarządzania itp.

To również inny numer, niż te dotychczasowe, ponieważ przyszedł czas na podsumowanie, odrobinę historii, refleksji i moc podziękowań oraz ostatecznie pożegnanie.

Nieustająco w imieniu swoim i Kolegium serdecznie zapraszam do wymiany doświadczeń i współpracy poprzez tworzenie artykułów, felietonów, recenzji książek godnych polecenia, sprawozdań z konferencji i innych form przekazu.

Redakcja Magazynu czeka na artykuły, które będą źródłem ważnych informacji, refleksji, tematem do dyskusji, a przede wszystkim inspirującą lekturą dla każdego naszego czytelnika.

Więcej informacji znajduje się na stronie Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska.

Iwona Bogucka

1. Odrobina historii z dziejów Magazynu¹

Na początku było słowo, w naszym przypadku pisane, a jego kształt bardziej przypominał newsletter niż Magazyn, ale początki bywają trudne. Jak zwykle pojawia się kilka zarażonych zdrowym entuzjazmem i wizją ludzi stworzenia czegoś dobrego, innego – naszego audytowego, którzy podejmują wyzwanie utworzenia branżowego czasopisma od podstaw, z przeznaczeniem dla wymagającego odbiorcy- audytora wewnętrznego, kontrolera, compliance officer, studenta, słuchacza i wykładowcy.

Na początku poprzedniej kadencji zarządu niesiona optymizmem zgłosiłam swój akces do zajęcia się obszarami związanymi z wydawaniem Magazynu. Następnym karkołomnym krokiem było zaproszenie do współpracy wybitnych ludzi ze świata nauki i praktyki, różnych sektorów administracji publicznej i biznesu. Chciałabym o tych wspaniałych postaciach, które ze mną współpracowały napisać słów kilka, o niektórych z ogromnym żalem w czasie przeszłym, że byli wyjątkowi, niezwykle charyzmatyczni, i nie ma już ich z nami. To niepowetowana strata dla nas wszystkich. Do takich osób należy zaliczyć śp. Panią prof. Elżbietę Weiss.

Kolejnym krokiem było uzyskanie numeru ISSN i wpisanie Magazynu na listę czasopism naukowych. Tym samym uzyskaliśmy pewien prestiż, który zobowiązywał nas do utrzymania poziomu publikowanego materiału pod względem formy i treści. Z roku na rok postępowała profesjonalizacja naszego wydawnictwa, powstał Regulamin wydawniczy, określający zasady publikowania, recenzowania nadesłanych tekstów i nawiązaliśmy współpracę z grafikiem, któremu bardzo serdecznie dziękuję za umiejętność wizualizacji naszych pomysłów projektów okładek Magazynu i nie tylko.

Magazyn był też patronem medialnym niezwykle wydarzeń branżowych organizowanych i współorganizowanych przez IIA Polska na przestrzeni dwóch kadencji zarządu. Zdawaliśmy relacje z konferencji, pisaliśmy artykuły, recenzowaliśmy najnowsze publikacje. Staraliśmy się jako, Redakcja uczestniczyć i relacjonować życie IIA Polska w różnych wymiarach. Mam nadzieję, że dalej tak będzie, chociaż jak wszystko na świecie, Magazyn też przeżywał trudne chwile. Czas na zmiany! Nowy Redaktor Naczelny to nowe podejście, nowe szaty i zasady. Trzymam kciuki.

¹ Iwona Bogucka IIA Polska.

A teraz laudacja w kilku słowach, o czym wspomniałam na początku. Jak pisał Ks. Jan Twardowski „spieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą (...)” i tak też się stało w przypadku członka naszego Kolegium.

Miałam tę nieocenioną możliwość przy tworzeniu Magazynu i innych publikacji współpracować z niezwykle i wyjątkowymi osobami, do takich niewątpliwie należy śp. Pani profesor Elżbieta Weiss autorytet naukowy, autorka książek, wspaniały nauczyciel, przewodnicząca Rady Programowej Akademii Zarządzania, wieloletni wykładowca. Ciepła, serdeczna, energiczna osoba, która swoją energią i uśmiechem zarażała wszystkich dookoła.

Pragnę podziękować również prof. Rafałowi Bolesławowi Kucowi mojemu mentorowi, nauczycielowi, który nieustająco, żeby nas inspirować dawał zadanie pod tytułem „Co robi audytor, podaj 20 czasowników”, przy 10-tym większość odpuszczała, tylko nieliczni zdołali podać 15, dla czytelników wyzwanie pozostaje aktualne. Polecam wszystkim to ćwiczenie!

Pani profesor odkąd sięgam pamięcią motywował autorów tekstów do poszukiwania nowych obszarów, nośników do audytowania, tak aby funkcja audytu wewnętrznego nie przedstawiała inspirować pod względem naukowym, jak również była nośnikiem zmiany, pozostawiając każde miejsce lepszym, niż go zastała.

Szczególne podziękowania kieruję do Pani profesor Agnieszki Bitkowskiej, pod bacznym okiem której stawiałam pierwsze kroki redakcyjne i korekcyjne przy publikacjach. Pani profesor z uśmiechem na twarzy mówiła: „to musi być lepsze”. Dziękuję!

Dziękuję serdecznie panu profesorowi Grzegorzowi Gołębiowskiemu, za współpracę, cierpliwość, wyrozumiałość i niezwykle podejście do trudnych wydarzeń, w obliczu których przyszło nam się znaleźć. Nie tylko o audycie rzecz zawsze szła. Na marginesie polecam książkę „Cień przeszłości” na wieczory relaksacyjne takie zadanie audytorskie – „(...) czasem zwykła ciekawość może sprawić, że przeszłość zacznie kłaść się cieniem na teraźniejszość”. Pani profesorze, debiut fantastyczny, czekamy na więcej.

Nasi autorzy tekstów, Pan Dariusz Kaźmierczyk inspirował nas przykładem angielskich tekstów. To był trzon Magazynu, na niego zawsze było można liczyć. Dziękuję Panie Grzegorzu!

Dziękuję słuchaczom i studentom Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, w szczególności absolwentom studiów podyplomowych „Audyt wewnętrzny w jednostkach sektora finansów publicznych” oraz kierownikowi studiów Pani dr Joannie Przybylskiej za niezwykle wsparcie przy tworzeniu Magazynu i interesujące materiały do publikacji. I znów jak w przysłowiu: „prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie”- przysłowie aktualne od czasów rzymskich.

Dziękuję tym WSZYSTKIM, którzy pomogli mi przy tworzeniu Magazynu, którzy wspierali dobrym słowem, pochwałą i krytyką i nieocenioną pomocą. To był okres wytężonej pracy ale i satysfakcji, że udało się zrobić coś z niczego. Nie uzurpuję sobie prawa do przywłaszczenia sukcesu, ale niewątpliwie miałam w nim duży udział.

Czuję się zaszczycona, że Magazyn był patronem medialnym wielu wydarzeń, których organizatorem i współorganizatorem był Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska.

2. Kulisy pracy - z życia Redakcji²

Mieliśmy bardzo dużo pracy i wysiłku intelektualnego z nośnymi merytorycznymi tekstami, ale też chwile radości dawały nam niecodzienne sytuacje.

Taką niecodzienną sytuacją przy tworzeniu Magazynu było zajęcie czymś dzieci, którymi trzeba się opiekować, bo przecież od jakiegoś czasu pracujemy zdalnie. (Sprawcza moc COVID-19). Został więc ogłoszony konkurs plastyczny pod tytułem: Jak mogą wyglądać pracownicy zajmujący się

tworzeniem Magazynu i Redaktor Naczelna - przedstawiam Państwu wyniki.

nocne zmory

Gdy Cię sprawdzą

Audytory

Leki szykuj

I roztwory

Gdy badają

Audytory

Wszyscy uczestnicy konkursu wygrali!

To, że mamy niezwykle poczucie humoru niech świadczy fakt niecodziennej twórczości, jaki nam towarzyszył. U nas też się rapowało.

Wiersz³

Czyś ty zdrowy

Czyś ty chory

Patrz, gdy idą

Audytory

Lęki wstają

² Iwona Bogucka IIA Polska.

³ Jacek Józef Trębecki, Narewka 2020.

Miernik
Włożą Ci w otwory
Dociekliwe
Audytory
Jak kobiety
Na traktory
Świat zmieniają
Audytory
Choćbyś rzucił się
Na tory
To nie zmiękną
Audytory
Nikt nie szepnie
Nawet sory
Gdy cię sprawdzą
Audytory
Awansujesz
W dyrektory?
W dół Cię ściągną
Audytory
Na posadzie
Koniec ory
Gdy oceniają
Audytory
Auta stracisz
I resory
Gdy Cię sprawdzą
Audytory
Jachty znikną
I motory
Tak lustrują
Audytory

Forsy stracisz
Pełne wory
Gdy Cię zliczą
Audytory
Wieprza ściągną
Ci z obory
Bez skrupułów
Audytory
Kłótnie milkną
oraz spory
gdy coś rzekną
Audytory
Gasną światła
I kolory
Gdy odchodzą
Audytory
Kończę to przydługie
Story
Bo mnie przeklną
Audytory
Więc czyś zdrowy jest
Czyś chory
Świat zmieniają
Audytory

3. Ocena dostosowania samorządu do nowych reguł limitacji zadłużenia określonych w ustawie o finansach publicznych⁴

Cel

Audytor wewnętrzny w jednostce samorządu terytorialnego musi posiadać orientację wśród wielu tematów, a każde zadanie zapewniające wymaga od niego pogłębienia wiedzy i zapoznania się ze szczegółami danego zagadnienia. Jedną z trudniejszych materii są sprawy związane z finansami jst, w tym zarówno budżetowymi – jednorocznymi, jak i dotyczącymi planowania wieloletniego. W tym artykule spróbuję wyjaśnić zawilości ustawowe dot. budżetowania oraz możliwości bezpiecznego zadłużania jednostki samorządu terytorialnego w kontekście zmiany reguł limitacji zadłużenia i uchwalania budżetu określonych w zmienionej ustawie o finansach publicznych.

Wstęp

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, która weszła w życie 1 stycznia 2010 r. zawierała szereg ograniczeń dotyczących zarówno długu państwowego, jak i długu poszczególnych jst. Zapisy ustawowe ewoluowały na przestrzeni lat, a najważniejsza zmiana wprowadzona została niedawno i dotyczyła zmiany sposobu wyliczania indywidualnego wskaźnika zadłużenia, określanego odrębnie dla każdego samorządu.

Poprzedni, wprowadzony ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. tzw. indywidualny wskaźnik zadłużenia samorządów opierał się (w dużym uproszczeniu) na średniej z trzech lat poprzedzających stosunku nadwyżki operacyjnej (dochody bieżące pomniejszone o wydatki bieżące) powiększonej o sprzedaż majątku do dochodów ogółem w każdym roku. Samorząd nie mógł uchwalić budżetu, w którym stosunek spłaty rat kapitałowych (w tym wykupu papierów wartościowych i potencjalnych spłat wynikających z gwarancji i poręczeń) wraz z należnymi od nich odsetkami do dochodów ogółem w danym roku przekraczał tę wartość. Z limitu spłaty zadłużenia można było wyłączyć spłaty rat i odsetek zobowiązań zaciągniętych w związku z umowami na realizację projektów tzw. „unijnych” (w przypadku dofinansowania wynoszącego co najmniej 60 %).

Ten sposób wyliczania możliwości pożyczkowych samorządu miał swoje wady, m. in nie uwzględniał wahań budżetowych w związku z realizacją zadań dofinansowanych z innych niż środki własne źródeł (wydatki w innym roku niż dochody), a pozyskanie dofinansowania (lub

⁴ Monika Żołnierz, Skarbnik Gminy Bardo, audytor wewnętrzny (CGAP).

otrzymanie dotacji na zadania zlecone), zmniejszało limit zadłużenia w danym roku (poprzez odniesienie do wyższej kwoty dochodów ogółem).

Funkcjonujące wiele lat zapisy ustawy zmienione zostały w grudniu 2018 r., ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 2500). Zmiana ta wprowadziła szereg rozwiązań mających zniwelować dotychczasowe wady wskaźników zadłużenia samorządów, jednocześnie urealnijając informacje nt. ich sytuacji finansowej. Ustawa co do zasady weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., ale terminy wprowadzania poszczególnych zmian – rozłożone zostały na wiele lat.

I. Dług pozabankowy

Pierwszą wprowadzoną zmianą, już od 2019 r., jest konieczność wykazywania w strukturze długu wszystkich zobowiązań, posiadających ekonomiczne podobieństwo do kredytu lub pożyczki, tj. np. umów leasingu (chyba że jest to typowy leasing operacyjny, który jednak realnie w jednostkach samorządu nie występuje), umów wykupu zwrotnego z okresem dzierżawy czy innych umów nienazwanych. Wszystkie te umowy od tego roku powinny być ujęte zarówno w sprawozdaniach Rb-Z oraz wieloletniej prognozie finansowej jst (pozycja „dług spłacany wydatkami”), a zaciągnięcie tych zobowiązań – poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii RIO o możliwości spłaty zadłużenia. Obowiązek ten jest weryfikowany przez regionalne izby obrachunkowe poprzez analizę WPF – zwiększenie wysokości kwot w kategoriach długu spłacanego wydatkami, bez wcześniejszego uzyskania opinii RIO, stanowi przesłankę do wszczęcia kontroli problemowej w najbliższym czasie.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. 2019, poz. 1363) wprowadziło ponadto specjalnie określone paragrafy do wykazania kwot spłaty zadłużenia w wydatkach (zarówno wydatki bieżące – par. 492, jak i inwestycyjne – par. 615) oraz kosztów obsługi tego zadłużenia (par. 804). Co istotne, limitowane będą jedynie te koszty, które stanowią wydatki bieżące danej jst. Koszty spłaty i obsługi zadłużenia zaciągniętego w związku z realizacją zadań inwestycyjnych (np. raty leasingowe sprzętu wykorzystywanego przez jednostkę budżetową do budowy sieci kanalizacyjnej), o ile zostaną ujęte w kosztach wytworzenia środka trwałego, nie są objęte limitem obsługi długu.

Zaznaczyć należy, że wymogu uzyskania opinii RIO nie stosuje się do zobowiązań krótkoterminowych (podlegających spłacie w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte)

oraz do zobowiązań nieprzekraczających 0,5 % planowanych dochodów bieżących (jeśli suma zaciągniętych zobowiązań tego typu w danym roku nie przekroczyła 1 % planowanych dochodów bieżących). Konieczne jest wdrożenie procedur wewnętrznych w tym zakresie zobowiązujących kierowników jednostek organizacyjnych do raportowania zaciągniętych zobowiązań, lub, nawet wcześniej, zgłaszania chęci ich zaciągnięcia, gdyż limity powyższe odnoszą się do całości budżetu.

II. Zmiany w finansowaniu deficytu

Od roku 2020 zmienia się katalog źródeł finansowania deficytu. Został on rozszerzony o przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (§ 906). Do „szczególnych zasad wykonywania budżetu” zaliczyć należy z pewnością obszar systemu gospodarki odpadami, ochrony środowiska czy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Należy zatem opracować mechanizmy sprawozdawcze, w celu prawidłowego wyliczenia pozostałych w roku budżetowym kwot, które następnie winny zostać ujęte w przychodach (i wydatkach) roku kolejnego.

III. Nowy indywidualny wskaźnik zadłużenia

Jeszcze ważniejszą zmianą, również od roku 2020, jest zmiana sposobu wyliczania limitów spłaty zadłużenia, zwanych indywidualnymi wskaźnikami zadłużenia (dalej: IWZ). Metoda ich obliczania na lata 2020-2025 określona została w art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. zmieniającej ustawę o finansach publicznych (i tylko tam, gdyż jednolity tekst ufp ukazuje już kolejny wzór wyliczenia IWZ – po zmianach obowiązujących od roku 2026). W latach 2020-2025 limit zadłużenia jst określany będzie następująco:

$$\frac{(R + O)}{Db} \leq \frac{1}{3} \times \sum_{i=1}^3 \frac{Dbei - Wbei + Smi}{Dbi}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów

wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na pokrycie przejściowego deficytu budżetu w trakcie roku, i innego zobowiązania krótkoterminowego, jeżeli podlega ono spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostało zaciągnięte lub wyemitowane,

O – planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,

Db – planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Dbei – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ufp,

Dbi – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Wbei – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp, zaciągniętych od 2019 r. oraz o wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ufp,

Smi – dochody ze sprzedaży składników majątkowych w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja.

Różnica polega przede wszystkim na odniesieniu do dochodów bieżących (nie, jak wcześniej, do dochodów ogółem), a jednocześnie:

- Nadal nie będą limitowane (w „lewej stronie wzoru”) spłaty zobowiązań i odsetek zaciągniętych w związku z umowami dofinansowania zadań z budżetu UE, w przypadku dofinansowania powyżej 60 %.
- Do momentu sporządzenia budżetowych sprawozdań rocznych (tj. obecnie do 20 lutego roku następnego), dane liczbowe za rok poprzedzający rok budżetowy wynikają z planu na koniec III kwartału tego roku. Po sporządzeniu sprawozdań, IWZ musi już zostać wyliczony z uwzględnieniem faktycznego wykonania dochodów i wydatków

budżetowych, w związku z czym konieczne jest dokonanie zmiany wieloletniej prognozy finansowej (takie uprawnienie posiada zarówno organ stanowiący, jak i zarząd jst – art. 232 ufp).

Limit powyższy nie będzie obowiązywał, jeżeli samorząd dokona spłaty zadłużenia środkami pochodzącymi z nowego kredytu lub pożyczki, pod warunkiem wykazania, że zaciągnięcie nowego zobowiązania będzie tańsze niż dokonywanie spłat według dotychczas ustalonego harmonogramu.

IV. Kolejny indywidualny wskaźnik zadłużenia

Kolejną wprowadzaną zmianą, w roku 2022, będzie brak możliwości równoważenia wydatków bieżących środkami pochodzącymi z tzw. wolnych środków, jako nadwyżki środków pochodzących z rozliczenia kredytów i pożyczek na rachunku bankowym jednostki. Wyeliminuje to sytuacje sztucznego tworzenia potrzeb pożyczkowych i zaciągania zobowiązań z końcem roku, w celu ewentualnego „dołożenia” pozostałych środków z kredytu do niewystarczających dochodów bieżących w roku następnym. Jest to również kolejny krok obligujący samorządy do wypracowywania nadwyżki operacyjnej. Od roku 2026 bowiem to jedynie nadwyżka operacyjna będzie wpływała na wysokość indywidualnego wskaźnika zadłużenia, a tym samym – możliwości zaciągania zobowiązań. Indywidualny wskaźnik zadłużenia będzie wtedy wyliczany wg wzoru:

$$\frac{(R + O)}{Db} \leq \frac{1}{7} \times \sum_{i=1}^7 \frac{Dbei - Wbei}{Dbi}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na pokrycie przejściowego deficytu budżetu w trakcie roku, i innego zobowiązania krótkoterminowego, jeżeli podlega ono spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostało zaciągnięte lub wyemitowane; ,

O – planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp, odsetki

i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,

Db – planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Dbei – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

Dbi – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

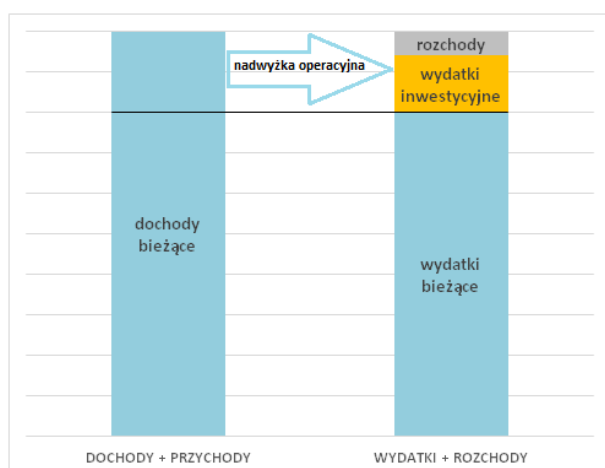
Wbei – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp, wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ufp.

Jak widać, w uproszczeniu, głównym wyznacznikiem obrazującym możliwości spłaty zadłużenia będzie średnia nadwyżka operacyjna z siedmiu (a nie jak dotąd – trzech) lat poprzedzających rok budżetowy, odniesiona do dochodów bieżących. Z licznika „prawej strony wzoru” usunięto dochody ze sprzedaży mienia (niektórzy twierdzą, iż w tym roku samorządy i tak nie będą miały już co sprzedawać). Biorąc pod uwagę, że zmiany te wejdą w życie od roku 2026, do średniej liczone będą już dane z wykonania roku 2019. Kluczowe jest więc wdrożenie mechanizmów niezbędnych do wypracowania „odpowiedniej” nadwyżki operacyjnej.

V. Istota nadwyżki operacyjnej

Biorąc pod uwagę obecny stan prawny nie ma możliwości jednoznacznej oceny „bezpiecznego” poziomu zadłużenia. Zaznaczyć jednak należy, że każdoroczna spłata zadłużenia zmniejsza możliwości inwestycyjne jednostki w danym okresie, a budżet obciążany jest dodatkowo kosztami odsetek. Zgodnie z zasadą równoważenia budżetu suma dochodów i przychodów równa jest sumie wydatków i rozchodów. Idealną sytuacją jest, gdy nadwyżka operacyjna, powiększona o (ewentualne – zapewne z każdym rokiem coraz mniejsze) dochody ze sprzedaży mienia oraz inne dochody majątkowe (np. dotacje i środki), pokrywa w całości kwotę spłaty zadłużenia w danym roku i potrzeby (zachcianki) inwestycyjne (rysunek 1).

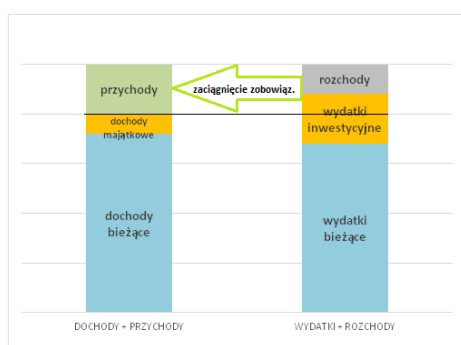
Rysunek nr 1 Potrzeby inwestycyjne

Źródło: opracowanie własne

Gdy nadwyżka operacyjna (wraz z ewentualnymi dochodami majątkowymi) jest niewystarczająca, zachodzi konieczność wprowadzenia przychodów (środków zwrotnych), czyli zaciągnięcia kolejnego zobowiązania, którego spłata rozłożona zostanie na dalsze lata. (rysunek 2).

Rysunek nr 2

Źródło: opracowanie własne

VI. Możliwości porównawcze

Ocena sytuacji finansowej konkretnego samorządu jest trudna, ze względu na ograniczone możliwości porównawcze. Każda jednostka jest bowiem inna, ma różną liczbę ludności, położenie, rodzaje gruntów, swoiste ukształtowanie terenu, rodzaje zabudowy, wielkość przemysłu czy atrakcji turystycznych na swoim terytorium. Pewnego rodzaju wyznacznikiem, dla gmin, jest wskaźnik dochodów podatkowych na mieszkańca (G), wyliczany według stawek maksymalnych, to znaczy po wyeliminowaniu skutków obniżenia

górnych stawek podatków przez organ stanowiący oraz udzielonych ulg i zwolnień przez zarząd jst. Dane do wyliczenia wskaźnika dochodów podatkowych przekazywane są za pośrednictwem sprawozdania Rb-PDP, sporządzanego przez każdy samorząd na koniec roku budżetowego. W sprawozdaniu tym uwzględnione są wpływy z podatków lokalnych, udziałów w podatkach dochodowych (od osób fizycznych i prawnych), karty podatkowej, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłaty skarbowej i eksploatacyjnej. Suma wpływów, skutków obniżek i ulg odnoszona jest do liczby mieszkańców. Odpowiednio niski wskaźnik dochodów podatkowych G w porównaniu do średniej krajowej uprawnia do uzyskania części wyrównawczej subwencji ogólnej z budżetu państwa. Wysoki wskaźnik dochodów podatkowych obliguje do wpłat na rezerwę celową budżetu państwa (tzw. janosikowe).

Zarówno Ministerstwo Finansów, jak i poszczególne regionalne izby obrachunkowe publikują okresowe opracowania na temat budżetów jednostek samorządu terytorialnego objętych nadzorem. Dane, pochodzące z systemu Bestia, stanowią dobrą bazę porównawczą pozwalającą określić położenie badanej jednostki z uwzględnieniem różnorodnych kryteriów. Zbiorcze dane planistyczne i sprawozdawcze dostępne są np. tu⁵.

Dane pochodzą z wieloletnich prognoz finansowych jst, które, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, obejmują okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych, zaś prognozę kwoty długu, stanowiącą część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania. Wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna, a do tabeli muszą być załączone objaśnienia przyjętych wartości. Wzór wieloletniej prognozy finansowej określony został rozporządzeniem. WPF-y sporządzane są i przekazywane do RIO w formie dokumentu elektronicznego, za pośrednictwem systemu Bestia.

VII. Wieloletnia Prognoza Finansowa

To właśnie wieloletnia prognoza finansowa dostarczy audytorowi kluczowych danych do określenia kondycji finansowej samorządu, w tym jego stopnia dostosowania do zmiany reguł limitacji zadłużenia określonych w ustawie o finansach publicznych. Udostępniony przez Ministerstwo Finansów system Bestia, oprócz WPF, służy także m. in. do przekazywania uchwał i zarządzeń dot. budżetu (choć formalnie obowiązek ten nie został ustawowo

⁵ <https://bip.wroclaw.rio.gov.pl/dzialalnosc-informacyjna-i-analizy/wykonanie-budzetow-jst-zestawienia-kwartalne> (dostęp: 27.01.2020), lub tutaj: <https://www.gov.pl/web/finanse/budzety-jst> (dostęp: 27.01.2020).

określony) oraz sporządzania i przekazywania sprawozdań. Jednocześnie sam w sobie zawiera wiele przydatnych funkcji dot. np. grupowania danych, szczegółowych analiz itp.

Załącznikiem do wieloletniej prognozy finansowej jest wykaz przedsięwzięć, za które uważa się wieloletnie programy, projekty lub zadania. Powinny się tam znaleźć przede wszystkim inwestycje, które jst planuje wykonać w najbliższych latach, wynikające z innych dokumentów strategicznych (np. strategia rozwoju gminy, plan rozwoju lokalnego itp.), z określeniem kwot planowanych do wydatkowania na poszczególne lata (nie krócej niż trzy kolejne lata po zakończeniu roku budżetowego). Do WPF załącza się także objaśnienia wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej. Muszą być tam opisane m. in. wszelkie odchylenia od przeciętnych wartości (np. nagłe zmniejszenie wydatków bieżących, wyjątkowo wysokie wpływy ze sprzedaży mienia, jednorazowe zwiększenie dochodów z podatków itp.).

Podsumowanie

Stanowisko audytora wewnętrznego to bardzo ważny element organizacyjnej układanki każdego samorządu. Zarówno zadania zapewniające audytu wewnętrznego, jak i czynności doradcze wykonywane są z zachowaniem niezależności i obiektywizmu. Dzięki temu audytor może z perspektywy ocenić działania zarządu. W zakresie budżetu i wieloletniego planowania finansowego kluczowa jest analiza danych zawartych w dostępnych dokumentach finansowych, ich realistyczności oraz spójności z innymi dokumentami strategicznymi, co pozwoli na dokonanie oceny mechanizmów kontroli tych jakże ważnych aspektów funkcjonowania gminy, powiatu czy województwa.

Streszczenie

Słowa kluczowe: budżet, samorząd, finanse publiczne, zadłużenie, zobowiązania

Artykuł obejmuje zagadnienia kluczowe dla funkcjonowania samorządu to jest sprawy finansowania zwrotnego. Niedawne zmiany prawne wymuszają konieczność analizy poziomu zadłużenia każdej jednostki samorządu terytorialnego w celu dostosowania do nowego sposobu wyliczania indywidualnych wskaźników zadłużenia. Celem artykułu jest wsparcie audytorów wewnętrznych zatrudnionych w jednostkach samorządowych w ocenie poziomu dostosowania samorządu do zmienionych reguł limitacji zadłużenia.

Assessment of the local government's adaptation to the new debt limitation rules specified defined in the Public Finance Act

Summary

Keywords: budget, local government, public finance, liability

The article covers key issues for the functioning of local government, i.e. repayable financing. Recent legal modifications necessitate indispensability of the analysis of each local government unit's debt level in order to adapt to the new method of calculating individual debt ratios. The purpose of the article is to support internal auditors employed in local government units in assessing the level of its adaptation to the changed debt limitation rules.

Bibliografia

1. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. 2019, poz. 1363),
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 2500),
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. 2019, poz. 869 z późn. zmianami).

4. Codzienna praca Audytora – porady praktyczne⁶

Cel:

Artykuł rozpoczyna serię praktycznych porad dla Audytorów Wewnętrznych. Mają one na celu przedstawienie propozycji rozwiązań, dotyczących dokumentowania pracy Audytora oraz pokazanie, że oprócz pełnienia funkcji doradczej i zapewniającej, Audytor ma do zrobienia również to wszystko, co towarzyszy tzw. „pracy biurowej”, o której nie wszyscy mają dobre zdanie i uważają ją za mało wymagającą. Dlatego właśnie postanowiłam przybliżyć to, czego nie widać kiedy audytor pracuje.

Codzienna praca Audytora to, nie taka prosta sprawa. Wymaga od nas audytorów dużego zaangażowania, systematyczności, a nierzadko cierpliwości. Potrafi być wymagająca, ale czasem i nużąca, ponieważ trzeba przebrnąć przez szereg dokumentów i wymogów, co nie zawsze daje Ci wartość dodaną i pozwala rozwinąć skrzydła, bo dla wielu jest tylko zbędną koniecznością. Ja tę konieczność lubię, jestem typem osoby, która w dokumentach musi mieć porządek. Czasami, jak pewnie niejednemu z Was zdarza się coś pominąć, czegoś nie zrobić, bo kto nie pracuje ten się nie myli, ale jeśli masz wszystko na bieżąco weryfikowane i uporządkowane to dasz radę. Najlepszym początkiem będzie przytoczenie i wypisanie tego, czego od Audytora się wymaga, zgodnie z przepisami prawa.

Zacznę od ustawy o finansach publicznych⁷ (zwana dalej ustawą), w której mowa jest o:

Art. 272 – „Audytor wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie ministra kierującego działem i kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze”.

Celowo podkreśliłam słowo systematyczną, bo oznacza to, że Audytor musi to zaplanować i robić to regularnie w odpowiednim czasie, o czym będą mówić kolejne przepisy prawa, nakładające kolejne wymogi. Chociaż w art. 277 pkt 1 jest mowa również o wieloosobowych komórkach audytu, to rzeczywistość pokazuje, że są to często jednak jednoosobowe komórki, ale wymagania dla nich są takie same. Rachunek jest prosty jedna osoba, musi zrobić to wszystko, co w przypadku wieloosobowych komórek, można rozłożyć przynajmniej na dwie, a często i na więcej osób.

⁶ Karolina Jankowska, audytor wewnętrzny Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

⁷ Dział VI ustawy o finansach publicznych – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869.

Art. 283 – [plan audytu i sprawozdanie z jego wykonania]

Tutaj rozpoczynamy kwestię dokumentów, jakie musi przygotować Audytor w swojej pracy. Należy jedynie w tym miejscu podkreślić, że oprócz tego, iż mowa jest tutaj o planie audytu to należy również zwrócić uwagę, iż w pkt 3 mamy mowę o kolejnych dokumentach - może nie jest o nich mowa wprost – lecz plan przygotowujemy na podstawie analizy ryzyka, czyli kolejne dokumenty, bo na jakiej podstawie potwierdzić można przeprowadzenie analizy ryzyka, jeśli nie w oparciu o sporządzone dokumenty. Pozostaje w tym miejscu jeszcze sprawa sprawozdania z wykonania planu audytu, no, ale to akurat jeden dokument.

Art. 287 – [upoważnienie do przeprowadzania audytu wewnętrznego]. Metody są różne, niektórzy sporządzają upoważnienia do każdego zadania (ja też tak na początku robiłam) teraz jednak przygotowuję jedno upoważnienie na dany rok kalendarzowy ogólnie upoważniający do przeprowadzania wszelkich zadań zarówno zapewniających jak i doradczych czy sprawdzających, co w jakimś stopniu ograniczyło dokumentację.

Ustawa określa również zadania powołanego przy Ministerstwie – Komitetu Audytu, do których między innymi zaliczamy tzw. audyt zlecony przez Ministerstwo – art. 292 ust. 1 pkt 1 (w praktyce wygląda to zazwyczaj tak, iż Ministerstwo przysyła jednostkom podległym lub nadzorowanym program takiego audytu – zazwyczaj w ramach czynności doradczych). Całą dokumentację przygotować musi jednak Audytor danej jednostki, a sprawozdanie przekazać Ministerstwu (kolejna dokumentacja).

Art. 295 – [informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego. Informacje związane z funkcjonowaniem kontroli zarządczej]

Tutaj sprawa jest jasna, do końca stycznia każdego roku przesyłamy do Ministerstwa sporządzoną wg wzoru informację za rok poprzedni. Podsumowując ustawę o finansach publicznych do sporządzenia mamy:

- plan audytu na przyszły rok – przesyłamy do Ministerstwa do 15 stycznia każdego roku, którego plan dotyczy (o terminie mówi rozporządzenie nie ustawa, ale o tym dokładniej opowiem w rozdziale II),
- analizę ryzyka (pamiętajcie to też dokumentacja) do każdego rocznego planu,
- sprawozdanie z wykonania planu audytu – przesyłamy do Ministerstwa do końca stycznia każdego roku za rok poprzedni,

- jeżeli w danym roku zlecono nam dodatkowo audyt z Ministerstwa, to mamy tutaj kolejną dokumentację, o której mowa w ustawie, jeżeli nie to trochę pracy mniej,
- informacja o realizacji zadań – przesyłamy ją też do końca stycznia każdego roku za rok poprzedni (i tutaj pojawia się moje pytanie: Czy nie sądzicie, że dwa razy robimy to samo? Czyż sprawozdanie z wykonania planu to nie to samo, co ta informacja? Pozostawiam odpowiedź Wam samym. Moim zdaniem prościej byłoby w jednym dokumencie zawrzeć elementy ze sprawozdania i informacji i przesłać do odpowiedniego Ministerstwa, a one niech zbiorcze zestawienie prześlą do Ministerstwa Finansów. Dla Nas prościej i mniej no, ale pozostawię to Waszej ocenie.

I. Rozporządzenie

Przejdźmy teraz do kolejnego przepisu, jakim jest Rozporządzenie Ministra Finansów⁸ (zwane dalej rozporządzeniem), które jest wynikiem ww. ustawy a konkretnie art. 285, tutaj sprawa wygląda następująco:

§4 – upoważnienie, czyli podobnie jak w ustawie, różnica polega tylko na tym, iż rozporządzenie określa nam szczegółowo, co ono ma zawierać.

§5 – ten paragraf mówi nam już o dokumentowaniu czynności i zdarzeń mających znaczenie dla prowadzenia audytu. Ustawodawca wymienia nam, co miał na myśli mówiąc dokumentowaniu, czyli:

a) Dokumentacja dotycząca zadania audytowego, tego w ustawie nie mamy, czyli dochodzi nam kolejna dokumentacja, która może być mniej lub bardziej rozbudowana, o czym w kolejnych artykułach.

b) Pozostała dokumentacja audytu i tutaj wymieniane są w szczególności:

- Upoważnienie, to już wiemy z ustawy i §4 rozporządzenia,
- Dokumentację roboczą związaną z przygotowaniem planu audytu i to dotyczy między innymi analizy ryzyka, o której wspomniałam podczas omawiania ustawy, ale jak się przekonacie na moim przykładzie nie jest ona wcale taka oczywista,
- Plan audytu, to też już wiemy z ustawy,
- Sprawozdanie z prowadzenia audytu – jak wyżej,

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu – t. j. Dz. U. z 2018 r. poz.506.

- Wyniki oceny wewnętrznej i zewnętrznej audytu wewnętrznego. Tę dokumentację na razie pozostawię bez komentarza, ale jeszcze o nich wspomnę, ponieważ mówią o nich standardy,
- c) Kolejny punkt tego paragrafu powraca nam do dokumentacji, dotyczącej zadania audytowego i opisuje nam szczegółowiej, czego ta dokumentacja miałaby dotyczyć, są to m. in.:
 - program zadania zapewniającego - mówią też o nim standardy audytu, o których później, a to co ma określać mówi nam §16 omawianego rozporządzenia,
 - sprawozdanie z zadania zapewniającego, w tym przypadku jest identycznie jak z programem – mówią o nim standardy, a to, co ma być w nim zawarte określa §18 rozporządzenia,
 - wynik czynności doradczych, na te czynności trzeba szczególnie uważać, ponieważ jak mówi nam §23 musimy się od nich powstrzymać, jeśli prowadziłyby do przyjęcia przez nas obowiązków, odpowiedzialności lub uprawnień wchodzących w zakres zarządzania jednostką. Jeżeli już przeprowadzamy takie czynności to dobrze byłoby, aby również po nich został jakiś ślad w dokumentacji.

Taki przykład rozwiązania podam Wam również w kolejnych artykułach.

§20 – monitorowanie zaleceń, mowa jest o nim również w standardzie 2500, ale w obu przypadkach nie jest uszczegółowione, jak to ma wyglądać. Każdy Audytor, jak mówią standardy musi ustanowić proces monitorowania realizacji zaleceń.

W moim przypadku rozwiązanie jest proste, po każdym skończonym zadaniu, podczas przekazania zaleceń zwracam się z prośbą do audytowanych, aby poinformowali mnie o działaniach podjętych odnośnie wydanych zaleceń. Jeżeli do czasu przeprowadzenia czynności sprawdzających nie wpłynę do mnie jakakolwiek informacja, można przyjąć, iż nic w tej kwestii nie zrobiono. Wymaganie od audytora więcej w tym zakresie uważam za zbędne, ponieważ przynajmniej w moim przypadku na wykonanie zaleceń audytowany ma przeważnie rok i wymaganie od niego np. comiesięcznych informacji prowadziłoby do niepotrzebnych napięć i przeszkadzałoby w pracy jednostce audytowanej. Każdy przecież swoją pracę ma.

§21 – czynności sprawdzające. Tutaj jest już konkretne wymaganie, ponieważ wyniki czynności sprawdzających przedstawia się w formie notatki informacyjnej, którą przekazujemy kierownictwu jednostki i audytowanemu. Przykład takiej notatki oczywiście w kolejnych artykułach.

§26 – audyt zlecony. Tutaj nie ma pola do popisu, każdy z nas wie, iż audytor otrzymuje założenia z Ministerstwa, mówiłam już o tym przy omawianiu ustawy.

Podsumowując – rozporządzenie to bardziej szczegółowo opisana ustawa

II. Komunikat

W tym rozdziale nie ma co się rozpisywać. Ministerstwo Rozwoju i Finansów wydało komunikat⁹, w którym podaje wzór informacji i taką do niego przekazujemy, mowa jest też o niej w ustawie i tam już wspominałam o możliwości połączenia jej ze sprawozdaniem z audytu, ale to tylko moje spostrzeżenie. Jest jedna rzecz, która mi w tej informacji jakoś przeszkadza, a mianowicie pkt 9 w tabeli – dotyczy on skutków finansowych. Szczerze nie znam audytora, który coś tam wpisuje. Mi zdarzyło się to raz w całej mojej pracy, ponieważ ciężko jest wskazać konkretnie skutki finansowe wynikające z zadania, no ale niech im będzie, czasami się przydaje, nie czepiajmy się.

We wzorze pojawia się też prośba o pewną informację, a mianowicie samoocenę (to kolejny dokument do sporządzenia) i ocenę zewnętrzną. Co do samooceny Ministerstwo stworzyło wzór i uważam to na plus – można te wytyczne znaleźć na stronie Ministerstwa. Ocena zewnętrzna wynika również ze standardu 1312 i musi być przeprowadzana minimum co 5 lat. Z punktu widzenia Audytora żaden problem, ale generuje to dodatkowe koszty dla jednostki. No cóż takie życie, pozostaje kwestia poszukania kogoś, kto nie zabije nas ceną za tą usługę, a zrobi to rzetelnie. Wiem, że przeprowadzane są też oceny tzw. krzyżowe – 3 jednostki robią ocenę sobie wzajemnie, ale nie wszyscy kierownicy jednostek się na nie godzą. Trochę ich rozumiem, nie chcą aby inny audytor wchodził w strefę jego jednostki. Pozostawiam to Waszej ocenie, dla mnie byłoby obojętne, kto taką ocenę przeprowadzi.

III. Standardy

Na początek opiszę Wam, jakie dokumenty wg standardów¹⁰ audytor musi sporządzać. Pokrywają się one oczywiście z poprzednimi omawianymi przepisami prawa. Szczegółowo

⁹ Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2017 roku w sprawie wzoru informacji o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego – Dz. Urz. MRiF z 2017 r. poz. 220.

¹⁰ Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 roku w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych – Dz. Urz. MRiF z 2016 r. poz. 28.

opiszę je w kolejnych artykułach, ponieważ połączę wówczas wszystkie wymogi z omówionych już przepisów razem.

Standard 1000 – karta audytu. Musi być ona również w razie potrzeby aktualizowana, no i oczywiście obowiązkowo zatwierdzona przez kierownika jednostki.

Standard 1300 – program zapewnienia i poprawy jakości. Nie mamy tutaj mowy o tym, czy ma to być oddzielny dokument, czy może być on np. wpisany np. do karty audytu lub regulaminu audytu. Ja tak mam i nie uważam, aby konieczne było tworzenie kolejnego osobnego dokumentu. Ma on po prostu uwzględniać oceny wewnętrzne i zewnętrzne, czyli samoocenę i co 5 lat ocenę zewnętrzną.

Standard 2010 – plan audytu. To opisywałam już przy ustawie i rozporządzeniu. Wspomnę tylko, iż ja u siebie analizę ryzyka niezbędną do sporządzenia planu opracowuję metodą matematyczną i mieszaną, uwzględniam priorytety kierownictwa oraz pracowników, jak również kontrole i audytu z poprzednich lat (standard 2010.A2). No i oczywiście plan zatwierdza kierownictwo (standard 2020).

Standard 2200 – plan (program) zadania. Mówiłam już o nim przy omawianiu rozporządzenia. Wiemy ze standardów, że musi on zawierać analizę ryzyka, zakres zadania, zasoby. Oczywiście tutaj oprócz samego planu jest jeszcze zbieranie całej dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia rzetelnie zadania. Polecam zbieranie danych głównie w formie elektronicznej, a tylko niezbędne i konieczne dokumenty przechowywać w formie papierowej, znacznie zmniejsza to ilość dokumentów i miejsca w naszym biurze, tego często brakuje.

Standard 2440 – przekazanie wyników. Tak nazwano to w standardach, my audytorzy potocznie mówimy o sprawozdaniu z zadania i przekazaniu opinii kierownictwu (standard 2450). Przekazanie opinii rozumiem również przez wydanie zaleceń, ocenę i wnioski. Tak to przynajmniej wygląda u mnie, a mówi o tym również rozporządzenie.

Standard 2500 – monitorowanie postępów. Rozumiem przez nie tzw. czynności sprawdzające wykonanie zaleceń, które omówiłam już przy rozporządzeniu.

Czynności doradcze. Standardy nie określają dokładnie jakie dokumenty musimy tutaj stworzyć, dają nam jedynie wskazówki. Pamiętać należy, żeby spełniały one oczekiwania kierownictwa, o czym mówi standard 2240.C1. O czynnościach doradczych mówiłam więcej przy rozporządzeniu.

Słowa kluczowe: Dokumentacja, plan, sprawozdanie, standardy audytu, zadanie, monitorowanie zaleceń, czynności doradcze, czynności sprawdzające, analiza ryzyka, audyt zlecony, karta audytu, program zapewnienia i poprawy jakości

Podsumowanie

Praca Audytora to ciągle tworzenie dokumentacji od analizy ryzyka, poprzez planowanie, przeprowadzanie zadań, aż do sprawozdawczości, zarówno dla siebie, naszego kierownictwa oraz dla Ministerstw – tego, pod którego podlega nasza jednostka oraz Rozwoju i Finansów.

Mam nadzieję, że chociaż w małym stopniu, szczególnie dla początkujących mój artykuł był przydatny, pomoże odnaleźć się w gąszczu przepisów i wymagań, dotyczących pracy audytora.

Bibliografia

1. Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869.
2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu – t. j. Dz. U. z 2018 r. poz.506.
3. Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2017 roku w sprawie wzoru informacji o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego – Dz. Urz. MRiF z 2017 r. poz. 220.
4. Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 roku w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych – Dz Urz. MRiF z 2016 r. poz. 28.

5. Relacja z Konferencji w Łodzi

Audyt wewnętrzny jako narzędzie optymalizacji zarządzania organizacją w świecie ciągłej zmiany ¹¹

Wymiana doświadczeń pomiędzy audytorami, ekspertami i praktykami zarządzania, promowanie idei audytu w przedsiębiorstwach oraz dyskusja o aktualnych wyzwaniach i kierunkach rozwoju audytu wewnętrznego – to zagadnienia omawiane podczas konferencji naukowej on-line pt. „Audyt wewnętrzny jako narzędzie optymalizacji zarządzania organizacją w świecie ciągłej zmiany”, która odbyła się dnia 17 czerwca 2020 r.

Fot. Krzysztof Kuncewicz- Jurek

Organizatorami konferencji była Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi oraz Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska, zaś patronatami wydarzenie objęli: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Wojewoda Łódzki Tobiasz Adam Bocheński. Cztery godziny dzielenia się wiedzą z ponad 350 uczestnikami on-line, to efekt tej wyjątkowej konferencji, która przepełniona była ciekawymi wystąpieniami, dyskusjami oraz zakreśleniem obszarów do dalszej współpracy i rozwoju. Podczas konferencji uczestnicy wysłuchali wystąpień 10 prelegentów, w tym ekspertów z AHE oraz IIA Polska.

Konferencję otworzył Prezydent AHE prof. dr Makary K. Stasiak, prorektor ds. kształcenia dr Łukasz Zaorski Sikora, prefekt Wydziału Ekonomii i Zarządzania dr Dorota

¹¹ dr Dorota Nawrat AHE Łódź

Nawrat-Wyraz, przedstawiciele Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska: Anna Królak, Koordynator Łódzkiego Koła Regionalnego IIA Polska, Iwona Bogucka Wiceprezes IIA Polska, Polska oraz Pani Magdalena Wentel, Kierownik Zespołu Audytu Wewnętrznego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi reprezentująca Wojewodę Łódzkiego.

Fot. Krzysztof Kuncewicz- Jurek

Wystąpienia rozpoczęło żywe, wprowadzające w problematykę konferencji wystąpienie **Pani Iwony Boguckiej**, Wiceprezes IIA Polska, w którym prelegentka poruszyła kwestie zarządzania zmianą we współczesnych organizacjach, a także omówiła behawioralne aspekty audytu wewnętrznego.

O psychologicznych uwarunkowaniach zmian w organizacji, w tym o zarządzaniu relacjami i komunikacji interpersonalnej w procesie audytu wewnętrznego opowiedziała **Pani dr Sylwia Szymańska z AHE w Łodzi**. Prelegentka przedstawiła także wyniki badań dotyczące wymagań kompetencyjnych stawianych audytorom wewnętrznym.

Podczas konferencji nie zabrakło także odniesień do praktyki w zakresie wykorzystania audytu jako narzędzia optymalizacji procesów zarządzania – takie praktyki realizowane w obszarze podmiotów leczniczych przedstawiła **Pani Anna Królak** – Łódzki Koordynator IIA Polska. Także **dr Janusz Wdzięczak** odnosząc się do kontroli zarządczej w spółkach kolejowych ukazał praktyczne analizy, a także prawne uwarunkowania organizowania procesów zarządczych i prowadzenia audytu w tego rodzaju podmiotach. Przykład oryginalnej koncepcji usprawniania operacyjnego organizacji niepublicznej w oparciu o działalność

zespołów audytowych prowadzoną od kilkunastu lat w AHE w Łodzi zaprezentował Prorektor AHE, **dr Wiesław Przybyła**.

Prelegenci oprócz nowych wyzwań stojących przez współczesnymi organizacjami wskazywali i prezentowali także konkretne rozwiązania i narzędzia pomocne we wdrażaniu systemów informatycznych za pomocą

Fot. Krzysztof Kuncewicz- Jurek

audytu wewnętrznego: jak wspierać takie wdrożenia doradzała **Pani Katarzyna Lenczyk-Woroniecka**. Z kolei **Pan Maciej Dziendziel** zaprezentował szereg praktycznych narzędzi i szczegółowo omówił możliwości wykorzystania automatyzacji i robotyzacji w pracy kontrolera biznesowego. Wątek optymalizacji podjął także **Pan Piotr Welenc**, wybitny ekspert w zakresie GRC, analizy procesowej, IT governance, compliance, SOX, a także członek IIA Polska.

Fot. Krzysztof Kuncewicz- Jurek

Wartością dodaną i cennym rezultatem konferencji jest określenie obszarów do dalszej współpracy pomiędzy środowiskiem biznesu, edukacji oraz instytucjami i organizacjami zajmujących się audytem wewnętrznym. Owocem tej współpracy jest już **oferta studiów podyplomowych pt. „Audyty wewnętrzny a zarządzanie ryzykiem i ciągłością działania w organizacji”**, organizowanych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi we współpracy z Instytutem Audytorów

Jeszcze inne ujęcie audytu – jako istotnego elementu podnoszenia jakości w procesie certyfikacji zaprezentował **dr inż. Mieczysław Rajkiewicz**, wykładowca AHE i auditor wiodący certyfikujący systemu usług szkoleniowych DEKRA – na przykładzie auditów systemu usług szkoleniowych Polskiej Izby Firm Szkoleniowych.

Wewnętrznych IIA Polska. Celem studiów jest wprowadzenie Słuchaczy w aktualną problematykę dotyczącą przeprowadzania audytu wewnętrznego we współczesnej, rozwijającej się organizacji oraz zdobycie wiedzy i nabycie umiejętności dokonywania analizy ryzyk oraz efektywnego zarządzania nimi, w tym usprawniania operacyjnego w organizacjach i instytucjach działających w sektorach prywatnym i publicznym. Słuchacze poprzez praktyczne zadania, case'y i ćwiczenia oraz symulacje poznają uwarunkowania prowadzenia i standardy audytu wewnętrznego, jak również zdobędą wiedzę dotyczącą diagnozowania ryzyk oraz ustalania odpowiednich mechanizmów kontrolnych. Poznają także procesy zachodzące w komórkach finansowych i informatycznych oraz dotyczące psychologicznych i etycznych wymiarów pracy audytora. Studia mają charakter doskonalący i dedykowane są szczególnie: osobom kierującym w różnego typu organizacjach, zainteresowanych usprawnieniem działania w swoich przedsiębiorstwach w zakresie: zarządzania ryzykiem, wdrażania zarządzania procesowego i wspomagania procesów audytu wewnętrznego; specjalistom ds. zarządzania, którzy chcą usprawnić efektywność zarządzanych organizacji; osobom odpowiedzialnym za tworzenie i prowadzenie komórek audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej/zarządczej oraz audytorom wewnętrznym, którzy chcą podnieść i rozszerzyć swoje kompetencje. Studia ruszają już od października 2020 roku, oto link: <https://www.ckp-lodz.pl/>.

6. Projekty

Badania naukowe UE w Poznaniu

Z przyjemnością informujemy, że Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska objął patronatem badania prowadzone przez Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

Badanie dotyczy komunikacyjnych aspektów pracy audytora wewnętrznego.

Zespół badawczy tworzyli: dr Joanna Przybylska - audytor wewnętrzny; dr hab. Waldemar

Rydzak, prof. UEP oraz dr hab. Jacek Trębecki, prof. UEP z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Celem badania audytorów wewnętrznych w Polsce była próba odpowiedzi na następujące pytania:

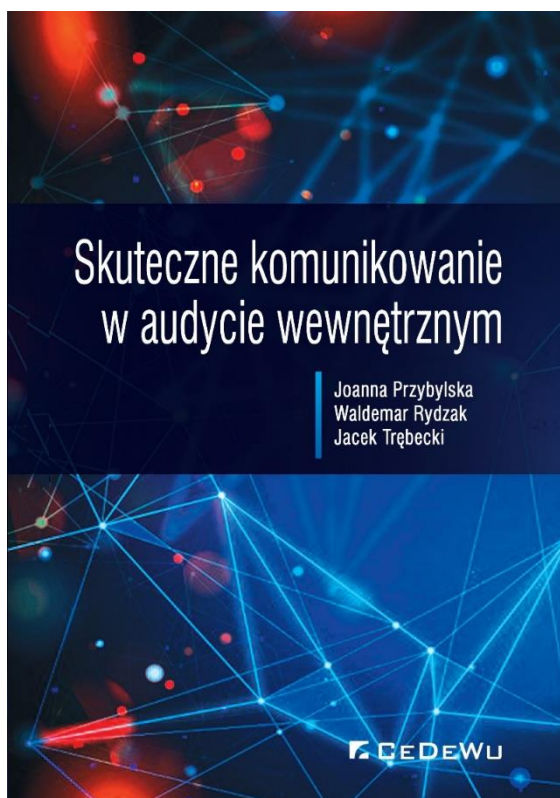
- Jakiego rodzaju problemów komunikacyjnych, z którymi spotykają się audytorzy wewnętrzni (w zakresie zbierania, przetwarzania i przekazywania informacji)?
- Jakiego rodzaju sposoby w zakresie komunikowania, które wykorzystują audytorzy wewnętrzni celem rozwiązania problemów z jakimi się stykają?

Do zebrania danych wykorzystano e-ankietę wypełnianą przez respondentów

samodzielnie, po przesłaniu do nich zaproszenia zawierającego adres dostępu do badania (Computer Assisted Web Interview – CAWI).

Pierwsza dystrybucja zaproszenia do badania nastąpiła w formie mailingu przeprowadzonego przez organizacje branżowe. Badania wsparło również Ministerstwo Finansów – informacja o badaniach została rozesłana w ministerialnym newsletterze. Jednocześnie komunikaty o badaniu pojawiły się na oficjalnych stronach WWW i innych kanałach komunikowania należących do Ministerstwa Finansów. Zaproszenie do udziału w badaniu zostało także wysłane do audytorów wewnętrznych znajdujących na listach mailingowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ankieta była realizowana w okresie od 14 lutego do 6 kwietnia 2020 roku. W terminie od 14 do 24 lutego 2020 roku opracowano kwestionariusz ankiety, który po zakodowaniu do

postaci cyfrowej, w fazie pretestu, został poddany weryfikacji przez kilkusobową grupę audytorów wewnętrznych (zaproszenie skierowane indywidualnie do poszczególnych osób). Po naniesieniu otrzymanych od nich uwag, 24 lutego rozpoczęto fazę właściwą badania, tj. masowe zapraszanie audytorów wewnętrznych do podzielenia się opinią. Ze względu na ograniczenia, które pojawiły się po 15. marca, związane z epidemią COVID-19, zdecydowano o przedłużeniu badań o dwa dodatkowe tygodnie, tj. do 6 kwietnia. Łączny czas pozyskania materiału badawczego wyniósł więc 6 tygodni.

Powodzenie przeprowadzonego badania naukowego było możliwe dzięki zaangażowaniu całego środowiska audytorów wewnętrznych w Polsce. Wyniki badania zostaną zaprezentowane w monografii naukowej, która pojawi się na rynku we wrześniu 2020 roku.

Wszystkim biorącym udział w badaniu serdecznie dziękujemy!

Master of Corporate Governance / Menedżer Ładu Korporacyjnego to unikatowa propozycja. Rybnicki Wydział Biznesu, Finansów i Administracji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach jest jednym z nielicznych ośrodków dydaktycznych stwarzających możliwość zdobycia takiego - ściśle określonego profilu kwalifikacji. Można się o nie ubiegać także w ośrodku uniwersyteckim w Melbourne czy Hong-Kongu.

Powoli kończymy drugą edycję MCG. Ostatnie wykłady z naszym znakomitym specjalistą w zakresie negocjacji **Prof. dr hab. Zbigniewem Nęckim** odbędą się we wrześniu. Wtedy też słuchacze będą uczestniczyć w zajęciach warsztatowych prowadzonych przez Pana Szymona Nęckiego. Jest nam niezwykle miło, że tak wspaniali i utytułowani wykładowcy zgłaszają nam propozycje współpracy w ramach projektu MCG. Zgodnie z naszą naczelną zasadą od początku pracujemy z najlepszymi specjalistami.

W tym miejscu chciałabym **bardzo serdecznie podziękować wszystkim Państwu** za wkład w doskonalenie naszego projektu, zaangażowanie i życzliwość, o której mówią nasi słuchacze. Nasza kadra dydaktyczna uzyskała niezwykle wysoką ocenę, w której zasadniczym kryterium była praktyczna przydatność wiedzy przekazywanej przez wykładowców. Otrzymaliśmy mnóstwo opinii (poniżej kilka wybranych). Jest to oczywiście w znacznej mierze Państwa zasługa i dlatego jeszcze raz **serdecznie Państwu dziękuję!** Katarzyna Olejko

Tomasz Rus Zastępca Prezesa Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych PGWiR S.A.

„[...]Program studiów dostosowany jest do oczekiwań i potrzeb menedżerów wyższego szczebla zarządzania otwartych na osobisty rozwój umiejętności przywódczych oraz doskonalenie w różnych obszarach zarządzania oraz biznesu. Zakres tematyczny umożliwia zarówno zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności, jak również zdecydowanie pozwala usystematyzować i zgłębić posiadaną już wiedzę z zakresu szeroko pojętego zarządzania przedsiębiorstwem. Z wyrazami szacunku Tomasz Rus”.

Artur Michałowski Zastępca Prezesa Zarządu - Dyrektor ds. Technicznych i Produkcji

PGNiG TERMIKA Energetyka Przemysłowa SA „ [...] Program studiów to strzał w dziesiątkę co do oczekiwań i potrzeb szeroko pojętej kluczowej kadry menedżerów zarządzających organizacją. Dla osób otwartych na osobisty rozwój oraz doskonalenie w obszarach zarządzania i biznesu. Program tematyczny studiów zapewnia zdobywanie nowej

wiedzy i umiejętności oraz pozwala usystematyzować i rozszerzyć posiadaną już wiedzę z zakresu zarządzania każdego typu organizacją”.

Pani Anita Skotnicka - koordynator ds. systemu zarządzania ryzykiem JSW S.A.

„Bardzo ciekawe studia. Jeśli myślicie, że wieje tu nudą, to pora zmierzyć się z odmienną rzeczywistością. Te studia różnią się od pozostałych. Dołożono wszelkich starań, by forma zajęć oraz tematyka były kompleksowe. Każdy moduł ma swoją unikalną formułę. To przemyślany cykl, układający się w jedną całość. Wiedza jest przekazywana w sposób ciekawy i przystępny, a zaangażowanie prowadzących zajęcia, mocno podnosi poziom i sprawia, iż mistrzowsko wypełniony zostaje cel studiów. Gorąco polecam.”

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Nabór na studia podyplomowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Rozpoczął się nabór na edycje jesienne studiów podyplomowych prowadzonych przez Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, objętych patronatem Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska. 3 kierunki z patronatem IIA Polska:

1. Studia Podyplomowe "Audyt wewnętrzny w jednostkach sektora finansów publicznych" <http://podyplomowe.ue.poznan.pl/studia.504.975.html>
2. Studia Podyplomowe "Skuteczna komunikacja w audycie i kontroli" <http://podyplomowe.ue.poznan.pl/studia.551.992.html>.
3. Zarządzanie ciągłością działania <http://podyplomowe.ue.poznan.pl/studia.570.1058.html>

Akademia Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi

Owocem współpracy z IIA Polska jest oferta studiów podyplomowych pt. „Audyt wewnętrzny a zarządzanie ryzykiem i ciągłością działania w organizacji”, organizowanych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi we współpracy z Instytutem Audytorów Wewnętrznych IIA Polska. Celem studiów jest wprowadzenie Słuchaczy w aktualną problematykę dotyczącą przeprowadzania audytu wewnętrznego we współczesnej, rozwijającej się i organizacji oraz zdobycie wiedzy i nabycie umiejętności dokonywania analizy ryzyk oraz efektywnego zarządzania nimi, w tym usprawniania operacyjnego w organizacjach i instytucjach działających w sektorach prywatnym i prywatnym.

Akademia
Humanistyczno
Ekonomiczna
w Łodzi

Instytut Auditorów
Wewnętrznych IIA Polska

STUDIA PODYPŁOMOWE AUDYT WEWNĘTRZNY A ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I CIĄGŁOŚCIĄ DZIAŁANIA W ORGANIZACJI

O CZYM STUDIA?

- jak dokonywać analizy ryzyk w Twojej organizacji?
- jak efektywnie zarządzać ryzykiem i jakie usprawnienia wprowadzić?
- dlaczego zarządzanie procesowe może zwiększyć sprawność działania organizacji?
- jak przeprowadzić audyt wewnętrzny w organizacji?
- jakie narzędzia zastosować w audycie wewnętrznym w Twojej organizacji?
- jak zarządzać komunikacją i relacjami między ludźmi w sytuacji kryzysu i zmiany?

DLA KOGO STUDIA?

- audytorzy wewnętrzni i zewnętrzni
- kierownictwo organizacji
- specjaliści ds. zarządzania
- osoby odpowiedzialne w organizacji za tworzenie i prowadzenie komórek audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej
- osoby, które chcą prowadzić firmę, podnieść swoje kompetencje.

FORMUŁA STUDIÓW:

- 210 godzin dydaktycznych w dwa semestry
- system *blended-learning*: tylko 2 zjazdy, zajęcia on-line na platformie e-learningowej
- nowoczesne formy: webinary, podcasty, dyskusje na forach, ćwiczenia, warsztaty i praktyczne case
- zajęcia z ekspertami i praktykami w tym z audytorami IIA Polska
- projekt jako praca dyplomowa

CO W PROGRAMIE?

- Corporate governance. Kultura organizacji w dobie przemian.
- Public management.
- Psychologiczne aspekty zarządzania w dobie kryzysu. Zarządzanie relacjami w organizacji w dobie kryzysu. Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna. Informacja i transfer wiedzy w organizacji.
- Negocjacje i rozwiązywanie konfliktów.
- Zarządzanie strategiczne, zarządzanie procesowe, nowoczesne zarządzanie zasobami ludzkimi.
- Zarządzanie finansami i rachunkowość zarządcza. Rewizja finansowa.
- Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Audyt informatyczny jako element SZBI
- Systemowe zarządzanie ryzykiem. Zintegrowane systemy zarządzania. Systemowe zarządzanie ryzykiem. Mapa zapewnienia w organizacji. System Zarządzania Ciągłością Działania zgodny z ISO 22301. Compliance.
- System kontroli zarządczej.
- Audyt wewnętrzny w zarządzaniu ryzykiem. Audyt wewnętrzny jako uniwersalne narzędzie oceny i weryfikacji. Identyfikacja, analiza, szacowanie i zarządzanie ryzykiem w organizacji.
- Narzędzia kontroli i nadzoru w organizacji. System kontroli wewnętrznej – rodzaje, modele, standardy. Metodyka realizacji zadań audytu wewnętrznego na tle standardów audytu.
- Nowoczesne ujęcie pracy i organizacji pracy. Telepraca/ zarządzanie telepracą. Zarządzanie projektami. Kryteria sukcesu i porażki.
- Zarządzanie zmianą - niepewność źródłem sukcesu. System Zarządzania Ciągłością Działania zgodny z ISO 22301.
- Nadużycia i oszustwa w organizacji. Whistleblowing a nieprawidłowości w organizacji. Projektowanie polityk i strategii dla ochrony interesów organizacji.

Zapisz się już dziś!

<https://www.ckp-lodz.pl/studia/544/lodz/audyt-wewnetrzny-zarzadzanie-ryzykiem-i-ciagloscia-dzialania-w-organizacji>

Centrum Kształcenia Poddyplomowego, ul. Sterlinga 26, Łódź, tel. 42 29 95 637

www.ckp.ahelodz.pl

Cena: 4 300 PLN

Szkolenia

Już dzisiaj zaplanuj swój rozwój zawodowy, zgłaszając się na jesienne szkolenia on-line przygotowane przez IIA Polska. Gwarantujemy: praktyczną wiedzę i wybitnych ekspertów – praktyków posiadających wieloletnie doświadczenie;

Akademia Audytora

Kontynuujemy cykl szkoleń Akademii Audytora. Bogatsi o doświadczenia z lat ubiegłych zmieniliśmy jednak nieco zakres szkoleń realizowanych w ramach Akademii, tak aby lepiej dopasować je do oczekiwań audytorów i potrzeb codziennej pracy w audycie wewnętrznym.

Pragniemy, aby uczestnicy szkoleń Akademii otrzymywali poświadczenie zdobytej wiedzy i umiejętności, które będzie rozpoznawalne na rynku. Opracowaliśmy zasady przyznawania dyplomów Akademii Audytora.

Zasady przyznawania dyplomów Akademii Audytora

Aby uzyskać dyplom ukończenia modułu I lub modułu II należy ukończyć wszystkie szkolenia obowiązkowe {O}. Aby uzyskać dyplom ukończenia modułu III należy uzyskać minimum 3 punkty (patrz tabela w Katalogu). Aby uzyskać dyplom ukończenia całej Akademii Audytora należy spełnić wymagania dla uzyskania dyplomów ukończenia wszystkich modułów. Zdajemy sobie sprawę, że audytorzy mają różne doświadczenia i różne potrzeby uzupełniania wiedzy, dlatego możliwy jest również udział w szkoleniach wybranych, odpowiadających indywidualnym potrzebom uczestnika. Program Akademii Audytora będzie nadal rozwijany. Liczymy na Wasze głosy – dzięki nim będziemy mogli stale dostosowywać program do Waszych rzeczywistych potrzeb.

Szkolenia przygotowujące do egzaminów CIA

Przy realizacji szkoleń przygotowujących do egzaminów CIA współpracujemy z naszym partnerem merytorycznym – firmą AuditSolutions www.auditsolutions.pl. Wykładowcy AuditSolutions to doświadczeni trenerzy, audytorzy, praktycy posiadający międzynarodowe certyfikaty oraz bogate doświadczenie zawodowe w różnych sektorach gospodarki, w tym w sektorze prywatnym i sektorze publicznym. Ale przede wszystkim to osoby potrafiące przekazywać wiedzę i prowadzić interesujące zajęcia. Serdecznie zachęcamy do udziału w szkoleniach organizowanych we współpracy z AuditSolutions. Szczegółowe informacje znajdziecie Państwo na stronie AuditSolutions

UWAGA! Zaczynamy szkolenia on-line!¹²

¹² <https://www.ii.org.pl/szkolenia>

7. Wydarzenia

Wydarzenia, które dla Was przygotowaliśmy i planujemy. Dziękujemy prelegentom za zaangażowanie i uczestnikom za udział.

1. Tygodniowy program szkoleniowy online! 11-15.05.2020 r.
2. CyberGov – maj 2019
3. Webinarium Ocena jakości audytu wewnętrznego - "Duch standardów IIA" 28 maja 2020r.
4. Webinarium "Miękkie kompetencje dla twardych audytorów", 10.06.2020 r.
5. Technology Risk Management Forum 2020 ONLINE 18-19 czerwca 2020 Wokół incydentów w kontekście ryzyk i niepewności.
6. konferencja naukowa on-line Audyt Wewnętrzny Jako Narzędzie Optymalizacji Zarządzania Organizacją W Świecie Ciągłej Zmiany – czerwiec 2020.
7. Webinarium „Zachowanie zasad etyki w audycie wewnętrznym” 25.06.2020r.
8. Konferencja SECURITY FIRST już 30 lipca 2020 r. w formule Online!
9. Konferencja SECURITY FIRST 30 lipca 2020 r.

Planowane wydarzenia na III kwartał 2020

1. Semafor wrzesień 2020
2. Oh My H@ck 28 listopada
3. Forum Samorządowym w Katowicach w październiku 2020 r.

8. Reklama

Od kilku lat wspieramy Fundację Spełnionych Marzeń, która opiekuje się dziećmi chorymi na nowotwory.

Fundacja Spełnionych Marzeń od 18 lat działa na rzecz dzieci i młodzieży chorej na nowotwory. Choć jej powstanie związane jest z osobistą tragedią jej założycieli, którzy po długiej walce z chorobą stracili jedenastoletniego syna, dziś sama jak dziecko - jest źródłem niesamowitej satysfakcji.

Od 2002 roku zmieniamy atmosferę panującą na oddziałach dziecięcej onkologii, wprowadzając uśmiech i radość - tak ważne w procesie leczenia nowotworów. Choroba nowotworowa wymaga długotrwałej hospitalizacji, a szpital na długie miesiące zamienia się w dom. Mali pacjenci muszą uporać się nie tylko z inwazyjnym leczeniem, ale też oderwaniem od swojej rzeczywistości i codzienności. Ich rodzice z największą zmartwieniem - bezgranicznym lękiem o dziecko. Małym pacjentom oraz ich rodzinom towarzyszymy od momentu diagnozy, przez cały proces leczenia, ale też po jego zakończeniu pomagając powrócić do codziennej rzeczywistości.

Fundacja swoją pomoc dedykuje małym pacjentów pięciu dziecięcym ośrodkom onkologicznym w Polsce! .

Zachęcam Państwa do wsparcia właśnie tej organizacji. Wszystkie informacje dostępne są na stronie www.spelnionemarzenia.org.pl

9. Informacje

Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Administracyjnej Nr 4 IIA Global – 2011 wkład do publikacji powinien dotyczyć głównych zagadnień związanych z posiadanym certyfikatem lub zakresu związanego z CBOK, oraz lub ogólnego zakresu tematycznego certyfikatów specjalistycznych. Opublikowane książki lub artykuły niezwiązane bezpośrednio z audytem wewnętrznym będą akceptowane, o ile osoba certyfikowana jest w stanie udowodnić, że te działania przyczyniają się do biegłości w zawodzie audytora.

CIA CCSA CSFA CGAP CRMA

Maksymalna liczba przyznanych godzin 25 Maksymalna liczba przyznanych godzin 10

Ogólnie jedna strona publikacji z pojedynczym odstępem jest równa 2 godzinom CPE, jednak w ramach poniższych limitów:

Książki – 25 godzin CPE Książki – 12 godzin CPE

Artykuły – 15 godzin CPE Artykuły – 6 godzin CPE

Opisy badań – 15 godzin CPE Opisy badań – 6 godzin CPE

Wymogi redakcyjne do nadsyłanych tekstów do magazynu IIA:

1. Układ artykułu (tekst Times New Roman 12 odstęp między wierszami pojedynczy):

- a) Informacja o autorze (imię nazwisko, stanowisko, miejsce pracy, adres email itp.)
- b) Tytuł
- c) Cel
- d) Wstęp
- e) Kolejno ponumerowane rozdziały
- f) Krótkie streszczenie, (Podsumowanie)
- g) Słowa kluczowe
- h) Bibliografia

2. Przypisy do tekstu na każdej stronie (odesłanie do autora i strony patrz Bibliografia (wielkość czcionki 9 Times New Roman)).

3. Rysunki w formie edytowalnej z odesłaniem do źródła, np. Tabela nr (źródło kursywą 10 Times New Roman) źródło: opracowanie na podstawie Nowak J., Perspektywy rozwoju audytu, Wydawnictwo PTM, Warszawa 2016, s. 12–16.

4. Tabele w formie edytowalnej z odesłaniem do źródła jak wyżej.

5. Wykresy patrz jak wyżej.

6. Bibliografia np. Nowak J., Perspektywy rozwoju audytu, Wydawnictwo PTM, Warszawa 2016, (tekst Times New Roman 12 odstęp 1,0).

7. Terminy nadsyłania tekstów do każdego 15 drugiego miesiąca kwartału.
8. Artykuły przesłane do druku, po uzyskaniu pozytywnych recenzji, zostaną wydrukowane w magazynie w języku polskim. Objętość tekstu maksymalnie do pół arkusza wydawniczego (20 000 – 22 000 znaków – około 10 stron).
9. Autorzy tekstów zakwalifikowanych do druku otrzymają punkty CPE zgodnie Dyrektywą Administracyjną nr 4 IIA Global- 2011.

Więcej informacji na www.iaa.org.pl.

Zapraszamy do reklamowania Państwa produktów oraz usług na łamach Magazynu Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska.

Wszystkie potrzebne informacje na temat reklamy w Magazynie można uzyskać u osoby kontaktowej w Biurze IIA Polska:

Renata Zysiak

Email: office@iaa.org.pl

Tel./fax: +48 (22) 110 08 13

Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska

ul. Świętokrzyska 20 (pokój 508, V piętro).

00–002 Warszawa